

Berit Kristine Utsi
Hemmogieddi
9520 KAUTOKEINO

Avslag på søknad om skadefelling gaupe i Lyngen

Fylkesmannen i Troms viser til søknad datert 15.1.2018, vår ref. 2018/411-1, fra Ittunjarga reinbeitedistrikt, om skadefellingstillatelse på gaupe. Vi viser også til vår e-post av 16.1.2018, hvor vi varslet at søknaden ville bli avslått. Fylkesmannen fatter slikt

– Vedtak –

Fylkesmannen har vurdert søknaden i henhold til naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 1 og 3. Vi avslår søknad om skadefelling av gaupe på Lyngenhavvøya.

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29 samt rovviltforskriften § 18 tredje ledd. En eventuell klage skal fremsettes for Fylkesmannen i Troms jf. forvaltningsloven § 32.

Søknaden

Reinbeitedistrikt 33, Ittunjarga, nord på Lyngenhavvøya søker om skadefelling. Distriktet består av tre siidaandeler, som hver har flere reineiere innenfor sin andel. Distriktet har reintall på 900 dyr i vårflokk før kalving. Gjeting er ikke mulig slik forholdene er for tiden, det har heller ikke lyktes å få dyrene bort fra området, og det er også lite realistisk å få dette til.

Den 14.1.2018 ble det funnet spor etter en enslig gaupe i Tyttbærvika, og etter sporing ble det funnet ett kadaver som er dokumentert av SNO; drept av gaupe. Tidligere i vinter (oktober til januar) er det dokumentert 3 kadaver. I tillegg er det kadaver som var for oppspist til at det var mulig å dokumentere årsak.

Den 15.1.2018 kom det melding om spor etter familiegruppe i Kjosen, som også er bekreftet av SNO, dette er ikke samme gaupe som i Tyttebærvika/Jægervatn område.

Søker skriver at gauper de senere årene har blitt et økende problem i Lyngen kommune, hvor de har sommerbeite. De skriver videre: Siden distriktet ligger innenfor B-sonen for forvaltningsområdet for gaupe, skal det være nulltoleranse for gauper i området. Gaupe utgjør et stort skadepotensial for reindrifta, og andre beitenæringer i området. En eventuell etablering av unggauper i området vil føre til svært store tap av rein, derfor mener vi at uttak av gauper i området må skje straks det observeres gauper, og man må utnytte eventuelle ferske spor.

Hoveddelen av flokken til distriktet er for tiden på vinterbeite, men vi har fortsatt en del rein på sommerbeiteområdet som det ikke har lyktes å få samlet sammen ennå, og vi frykter at en del allerede kan være tapt til gaupe. Vi har i sommer hatt en del tap som kan relateres til gaupe, og frykter store tap til våren om det ikke tas ut gauper i distriktet.

På bakgrunn av at sporingsforholdene skal være gode, og at man har ferske spor å gå etter, gjør at det etter vår mening må innvilges skadefelling snarest for å øke sjansene for at jakta lykkes, da uttak av gaupe kan være svært vanskelig.

Fylkesmannens vurdering av søknaden

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

I brev av 1.6.2017 ga Miljødirektoratet en kvote for betinget skadefelling av gaupe til fylkesmennene i Finnmark og Troms (inkludert samarbeidsområdet i region 7). Det ble gitt en kvote på tre gauper i perioden 1. juni 2017 til og med 15. februar 2018. Familiegrupper av gaupe som opptrer sammen er unntatt fra tillatelsen. Per dato er det ikke felt gauper av denne kvoten.

Vi har vurdert søknaden etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd, som sier at det bare kan treffes vedtak om skadefelling hvis uttak ikke truer bestandens overlevelse. Vi har også vurdert søknaden etter naturmangfoldloven §§ 1 og 5 samt § 7. Etter naturmangfoldloven § 7 skal lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøvelse av offentlig myndighet.

Om uttak ikke truer bestandens overlevelse, kan Fylkesmannen iverksette felling etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det. Konklusjonen vår, gjør at vi ikke har vurdert rovviltforskriften § 9.

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning. Vi har vurdert om det på lang sikt kan være fare for gaupebestandens genetiske mangfold, dersom det gjøres uttak av gaupe nå.

Kunnskapsgrunnlaget for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet skal være best mulig jf. naturmangfoldloven § 8. Det skal også gjøres en vurdering av den samlede belastningen tiltaket vil medføre på naturmangfold (§ 10). Dersom man er usikker på konsekvenser for viktig naturmangfold skal det vurderes om føre-var-prinsippet (§ 9) skal legges til grunn for ikke å gjennomføre tiltaket.

Årlige rapporter fra Rovdata på bestandsstatus for gaupe, som *Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2017*, *Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia 2-2017* og *NINA rapport 1179*, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon regionalt og nasjonalt, og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden. Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, *Gaupe og jerv i Troms og Finnmark*, *Statusrapport Scandlynx 2012–2013*, og NINA rapport 1200, *Gaupe og jerv i reinbeiteland*, *Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014*.

Registreringsperioden 2016/2017 ble det registrert seks familiegrupper av gaupe i Troms, ingen i Finnmark. Familiegrupper av gaupe registreres fra 1. oktober og ut februar. Inneværende sesong er det registrert bare tre ulike familiegrupper av gaupe i region 8 (Troms og Finnmark, en i Lyngen, en i Storfjord, og en ved Alta. Dette er langt under bestandsmålet for region 8, som er 10 ynglinger. I Nordland er det ikke registrert gaupeynglinger nord for Bodø.

Fordi gaupebestanden i regionen ser ut til å være i tilbakegang og under bestandsmålet, og det er få registrerte familiegrupper denne sesongen, er vi usikre på konsekvensene en felling av gaupe vil ha på gaupebestanden i Troms. Vi har lagt føre-var-prinsippet (§ 9) til grunn for ikke å gi fellingstillatelse.

Rein i Lyngen om vinteren, gjør halvøya til et egnet leveområde for gaupe. For fremtiden mener Fylkesmannen det vil være forebyggende å flytte all rein fra Lyngnehalvøya til vinterbeitene. Det vil gjøre det mindre sannsynlig at det er gaupe i området, når reinen kommer til kalvingsområdene om våren.

Naturmangfoldloven § 10 sier at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for. Foruten mennesker, har gaupa få/ingen naturlige predatorer. Avgangen av gaupe i regionen, som i landet for øvrig, skjer i hovedsak gjennom kvotejakt eller skadefelling, slik at rovviltforvaltningen i stor grad selv kontrollerer den samlede belastningen på gaupe i regionen. De siste årene har det vært et betydelig uttak av gaupe i regionen. Trenden er at uttaket, sammen med registrert bestand har gått noe ned. Dette, sammen med få registrert ynglinger denne sesongen, kan indikere at den samlede belastningen for gaupebestanden blir for høy, om det tas ut gaupe nå.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Naturmangfoldloven § 12 gjelder miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Fylkesmannen vurderer at det ikke er relevant å vurdere §§ 11 og 12 i denne saken som gjelder skadefelling av gaupe.

Konklusjon

Vi har lagt føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 til grunn for å avslå søknaden. Vi har vurdert søknaden etter naturmangfoldloven § 18 andre ledd, som sier at det bare kan treffes vedtak om skadefelling hvis uttak ikke truer bestandens overlevelse. Inneværende sesong er det i registrert tre ulike familiegrupper av gaupe i Troms og Finnmark. Vi er usikre på konsekvensene en felling av gaupe vil ha på regionens gaupebestand og dens genetiske mangfold jf. naturmangfoldloven § 1 og 5.

Med hilsen

Evvy Jørgensen
miljøverndirektør

Heidi-Marie Gabler
fagansvarlig

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signaturer